

№ 21 от 03.11.2020

на № ___ от _____

КАРАР

2021-2023 елларга Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районының социаль-
икътисадый үсеш фаразы турында

Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенең икътисад буенча урынбасары – икътисад бүлеге башлыгы М. М. Баһмановның 2021-2023 елларга Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш фаразы турындагы докладын тыңлаганнан соң һәм аның буенча фикер алышканнан соң, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенең икътисад буенча урынбасары – икътисад бүлеге башлыгының 2021-2023 елларга Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш фаразы турындагы докладын игътибарга алырга.

2. Төп юнәлешләр һәм максатлар буларак түбәндәгеләрне билгеләп үтәргә:

- район икътисадына инвестицияләр жәлеп итү, инвестицион һәм инновацион проектларны тормышка ашыру, дәүләт ярдәме программаларында катнашу;
- кече һәм урта бизнесны, шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү;
- кеше капиталын үстерү һәм туплау;
- халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү;
- район предприятиеләре һәм оешмаларының ресурс һәм житештерү потенциалынан максималь файдалану;
- яңа эш урыннары булдыру;
- житештерелә торган продукциянең сыйфатын арттыру;
- берәмлекле продукция житештерүгә чыгымнарны киметү;
- районның хужалык итүче субъектларында хезмәт житештерүчәнлеген арттыру;
- районның хужалык итүче барлык субъектлары тарафыннан энергетика ресурсларының нәтижәле һәм бәрәкәтле файдаланылуы;
- ирекле житештерү куәтләреннән максималь файдалану;
- кече һәм урта бизнесны дәүләт һәм муниципаль сатып алулар системасына жәлеп итү;

- конкурентлы сатып алулар нигезендә муниципаль районның берләштерелгән бюджеты чыгымнарын киметүне тәмин итү;
- товар житештерүчеләр, эш башкаручылар һәм хезмэт күрсәтүчеләр очен тигез конкурентлы шартлар тудыру;
- районның хужалык итүче субъектларына адреслы методик. мәгълүмати. консультацион, мэгариф һәм хокукий ярдәм күрсәтү;
- социаль инфраструктураның сыйфатын күтәрү, жәмәгать кинлекләрен үстерү.

3. Түбәндәгеләрне тәкъдим итәргә:

- икътисадның барлык субъектларына да үз чыгымнарын һәм керемнәрен бюджетлаштыруны тәмин итәргә, товарлар житештерү, эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтү кимүенә юл куймаска. эш урыннарын саклап калырга, хезмәт хакын, салымнарны һәм жыемнарны үз вакытында барлык дәрәжәләргә түләргә;

- авыл хужалыгы һәм сәнәгать предприятиеләренә, житештерелә торган продукциянең ассортиментын һәм сыйфатын арттыру буенча максатчан эш алып бару аркылы, житештерү мәйданнарын һәм егәрлекләрен нәтижәле файдалануны тәмин итәргә;

- халыкка хезмәт күрсәтүче предприятиеләргә гражданның ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү принцибы нигезендә сыйфатлы хезмәт күрсәтүне тәмин итәргә;

- Саба муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына, Казначылыкның территориаль бүлекләренә, районның Авыл хужалыгы һәм азык-толек идарәсенә, шәһәр һәм авыл жирлекләре Башкарма комитетларына, районның бюджет учреждениеләре житекчеләренә бүлеп бирелгән бюджет акчаларын максатчан һәм рациональ файдалануны тәмин итәргә;

- район предприятиеләре һәм оешмалары житекчеләренә үз эшчәнлекләрен анализ һәм финанс-икътисады планлаштыру нигезендә тормышка ашырырга.

4. Саба муниципаль районы Башкарма комитетына 2021-2023 елларга районның социаль-икътисады үсеш фаразынын ин чик күрсәткечләренә үтәләшен даими анализлап торырга.

5. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуны Саба муниципаль районы Башкарма комитеты Житекчесе М. Р. Ишниязовка йөкләргә.

Саба муниципаль
районы Башлыгы

Р. Н. Минниханов

Саба муниципаль район
Советының 2020 елның
3 ноябрнда кабул ителгән
21 номерлы карарына
кушымта

**2021-2023 елларга Саба муниципаль районының
социаль-икътисадый үсеш фаразы**

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	2021 ел	2022 ел	2023 ел
	Тулаем территорияль продукт (төп бәяләрдә)	млн. сум	15 293,0	16 398,0	17 582,0
1	Авыл хужалыгы				
	Житештерү күләме:				
	Бөртекклеләр (ашлык)	мен тонна	80,7	81,5	82,3
	ит	мен тонна	13,8	14,2	14,6
	сөт	мен тонна	78,2	80,6	83,0
2	Сәнәгать				
	Житештерү һәм сату күләме:				
	Крестьян мае	тонна	256,2	267,2	274,4
	Майлы сыр	тонна	584,8	609,9	626,3
	Коры эремчек суы	тонна	2 269,2	2 366,7	2 430,6
	Икмәк һәм икмәк-күмәч әйберләре	тонна	101,4	105,7	108,5
	Көнбагыш мае	тонна	3 890,0	4 000,0	4 100,0
	Токмач әйберләре	тонна	12,0	12,5	12,8
	Ит һәм субпродуктлар	тонна	6 892,8	7 189,1	7 383,2
	Кондитер әйберләре	тонна	408,0	425,5	436,9
3	Сәүдә һәм халыкка хезмәт күрсәгү				
	Ваклап сату күләме	млн. сум	2 603,4	2 783,4	2 975,8
	Жәмәгать туклануы әйләнеше	млн. сум	132,9	136,9	141,0
	Халыкка түләүле хезмәтләр	млн. сум	234,1	251,5	269,9
4	Төзелеш				
	Районның төзелеш оешмалары тарафыннан башкарылган эшләр күләме	млн. сум	2 424,4	2 448,6	2 485,3

**2021-2023 елларга Саба муниципаль районының социаль-икътисадый
үсеш фаразын эшлэгэндә салынган төп параметрлар**

Күрсәткеч исеме	2021 ел	2022 ел	2023 ел
Кулланучылар бәяләре индексы	104,0%	104,0%	104,0%
Районның тулаем территориаль продуктының алдагы елга карата чагыштырма бәяләрдә үсеш темпы	103,2%	102,9%	103,1%
Сәнәгать житештерүенә алдагы елга карата чагыштырма бәяләрдә индексы	102,8%	104,3%	102,7%
Төп капиталга инвестицияләр күләменә алдагы елга карата чагыштырма бәяләрдә үсеш темпы	105,5%	105,6%	105,7%
Өстәлгән кыйммәтнә алдагы елга карата гамәлдәге бәяләрдә үсеш темпы	107,0%	107,0%	107,0%
Уртача айлык хезмәт хакының алдагы елга карата үсеш темпы	104,4%	107,1%	103,3%
Типлаштырылган гаилә әгъзасының минималь куллану бюджетына халыкның жан башына керемнәре	1,35 тапкыр	1,40 тапкыр	1,45 тапкыр
Эшсезлек дәрәжәсе	0,78%	0,70%	0,66%
Газга тарифларны арттыру	103,0%	103,0%	103,0%
Электр энергиясенә тарифларны арттыру	103,0%	103,0%	103,0%

Аңлатма язуы

Саба муниципаль районынын 2021-2023 нче елларга социаль-икътисадый үсеш фаразы, алдагы чорда территориядәге социаль-икътисадый вэзгыятьне анализлау һәм алдагы чорга тышкы һәм эчке факторларнын үсешкә йогынтысын бэяләү нигезендә, Россия Федерациясе субъекты икътисады һәм Россия икътисады үсешенен сценар шартларын исәпкә алып эшлэнгән. Аерым алганда, социаль-икътисадый вэзгыятьне анализлаганда түбэндәгеләр каралды:

1. Халыкнын саны һәм жени-яшь структурасы динамикасы.
 2. Хезмэт базары торышы, эшсезлек күрсәткечләрә динамикасы һәм критик хәлләр килеп чыгу мөмкинлеге.
 3. Халыкнын яшәү дәрәжәсе (халыкнын реаль урнашкан керемнәрә, яшәү минимумыннан түбәнрәк керемнәрә булган халыкнын өлеше, халыкнын яшәү минимумы күләменә карата керемнәрә нисбәте) һәм аны дифференциацияләү дәрәжәсе. Куллану дәрәжәсе (сәүдәнен суммар әйләнеше динамикасы һәм жан башына түләүле хезмәтләр күләме). Халык торышы дәрәжәсендә мөмкин булган диспропорцияләр, аларны булдырмау чаралары һәм ысуллары. Социаль саясәт, анын юнәлешләрә һәм ресурслар белән тәмин итү.
 4. Икътисадый үсешнен төп күрсәткечләрә динамикасы (жыелма территориаль продукт, районда өстәлгән бэя, сәнэгать житештерүе, авыл хужалыгы, инвестиция эшчәнлеге, товарлар һәм хезмэт күрсәтүләр базары).
 5. Икътисадый эшчәнлек төрләрә буенча хезмэт житештерүчәнлеген бэяләү һәм аларнын эш белән тәмин итүгә, халыкнын керемнә һәм хезмэт базарына йогынтысы. Икътисадта гамәлдәге һәм яна "үсеш нокталары" барлыкка килү мөмкинлеге (эшчәнлекнен һәм житештерүнен төп табышлы төрләрә). Приоритетлы инвестицион проектлар, инвестицияләрне куллану юнәлешләрә. Товарларнын яна төрләрән житештерү перспективалары.
 6. Төп фараз күрсәткечләрәнә ирешү очен жыелма территориаль ресурслардан файдаланунын нәтижәлелеге.
 7. Икътисадны махсулаштыру үзенчәлеге һәм анын структур үзгәрешләрәнен түбэндәге юнәлешләр буенча мөмкинлекләрә:
 - куллану товарлары һәм хезмәтләрә житештерү - арадаш продукция (чимал һәм ярымфабрикатлар) житештерү;
 - территория икътисадынын эчке (Россия) базарына юнәлеше.
 8. Кече һәм урта бизнесны үстерү.
 9. Саба муниципаль районынын берләштерелгән бюджеты керемнәрәнен һәм чыгымнарыннын нисбәтлелек дәрәжәсе.
 10. Экологик вэзгыятьне бэяләү - пычранунын төп чыганаclarы, аларны нейтральләштерү буенча билгелэнгән чаралар, инвестицияләр чыганаclarы.
- Фараз Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы тарафыннан житкерелгән база сценарие буенча эшлэнгән.